

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. január 31.

25. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell' Ospedale. (Új Wurzer ház), I. em.

TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 mllér.

A béke jegyében.

A csatározás, ami az autonompárt és a kormány fiumei politikai funkcionáriusai között a nyáron végbement, nem volt olyan zajos, mint ennek a kettőnek a békekötése. Elmondhatjuk ezekről, hogy csatájuk nagyon békés, békekötésük pedig nagyon harcias volt. Volt. Szóval tuestünk rajtuk és sikerült is megemésztetünk azokat a magyarázatok, amiket ez ugynevezett béke megkötéséhez fűztek. Nos, úgy szóltak ezek a magyarázatok, hogy *Fiume békés gazdasági fejlődésének egyik alapkövét képezi* azon körülmény, hogy a város lakossága között az egyensúly helyreálljon s minden izgalmat keltő kérdés ad acta, vagyis sutba vessenek. Szó volt az „autochton” lakosság „megindokolt” követeléseiről is és hogy a csendesség igazán ünnepi, azaz, halálos legyen: a magyarság óhajai ad graecas calendae lőnek elraktározva. Mindezen magae politikai műveletek a legnagyobb szakértelemmel végeztettek el, bizonyos szájakat betömtek, bizonyos érdeksphaerákat végkielégítettek, ahol kellett konccal, s ahol lehetett hivatalos lakatokkal. Macchiavelli se tanácsolhatta volna bölcsebben.

Már most kimondhatjuk, ha a cél a céltalan csendesség volt, akkor a siker menkü mód beültött. Az autonompárt csendesen kérődzik a jászla előtt; rája az elébe szórt nagyszentmiklósi csalamádét. Nem bögi el magát, amint szokása volt, amikor még a saját legegőjén pusztította a gyepet. Fiumében pedig nem indult meg az ugynevezett „békés gazdasági fejlődés”. Ellenkezőleg. Békés gazdasági hanyatlás állt be. Minden remények közül csupán a *békés* állapotok maradtak meg, a többi reménység pedig már dögrováson van, részint pedig az ebek harmincadjára kerültek. Ha csupán ennyi volt a cél, ismételjük, minden rendben van, semmi ellen sincsen kifogásunk.

A cél azonban a *fejlődés* volt. Hát most méltóztassanak megmondani mely irányban mutatkozik a fejlődés. Ez a békés korszak az erkölcsi renyheség korszaka. Nem rombolnak semmit, de nem is alkotnak semmit. Pedig van sok rossz intézmény, ami lerombolásra volna méltó, és sok jó intézmény, ami pedig a megalkotást érdemelné meg. Ezek azonban nem történnek meg, mert béke van. Krisztusi béke! Csendesen sülyed a város az 3 olasz és magyar (ez utóbbi ugyan sohasem volt) jellegében és terjeszkednek a horvátok. De ez nem baj. Fő a béke. A béke, ami nem izgatja az embert és a csendes éjszakákat s nem ad hiába való dolgot.

De hol vannak és hol tévedtek el a béke labirintusaiban a *fiumei reformok*? A határrendőrség, az igazságügyi reformok? És a többi reformok? Elveszett gyermekei hiru reménységeinknek! Ezeket, úgy látszik, beduga-

szolták egy Talismán-palackba s a „legkeserűbb” Adria morajló hullámai közzé vetették. S hiában vagyunk babonások, a „talismán” Fiumében soha se tudott minket megmenteni a veszteségektől.

A kővé vált béke tehát egészen meddő. Semmi lukratív eredménnyel nem jár. Egy sikerült szentfenyvesztés volt az egész, ami csupán látszattal bír, de lényegében tartalom nélkül való volt. Néhány ember jóllakott tőle s az most is zsiros szájjal mosolyog a világra, a város lakossága pedig, a kerítésen kívül állva, nézegeti, hogy miképpen tömik a szájukat a „nagyok”. S e mellett azt gondolja, hogy ezáltal az ő gyomra telik meg!

De már várjuk, mikor fog a „béketal” kiürülni? Lesz akkor zenebona megint akkora hogy ember legyen a talpán, aki újabb áldozatokat tud előteremteni, sub titulo: Fiume városának békés felvirágoztatása!

Haditengerészetünk és a magyarság.

Gonda Béla lapunkban megjelent cikke után haditengerészetünk kérdésének az adja meg az aktuálitását, hogy a magyar delegáció tengerészeti bizottságában most kerültek szóba nemzeti követeléseink. A delegátusokra úgy látszik jó hatással volt a trieszt—fiumei tengeri kirándulás, mert alkalmuk volt szemtől-szemben látni a közönség nevezett, de egyáltalában nem magyar haditengerészetet. Láthaták, hogy a magyar lobogó sehol sincs meg s épp úgy hiányzik mindenütt a magyar cimér is. De nemcsak erről szereztek meggyőződési delegátusaink. Beletekinthettek a közös haditengerészet szervezetébe, ahol egyáltalán nem érvényesülnek a magyar érdekek — a paritás szerint.

A tavalyi 45 millió költségvetés után ma már 51 millió tervszámmal állott elő Montecuccoli tengernagy. Szóval 14 milliót tesz a költségemelés, tehát az összes költségeknek a husz százaléka. S ezzel szemben semmi ugynevezett „nemzeti” engedményt nem kaptunk. A paritás elvét a jövőben is csak a fizetésre fogják érteni s arról szó sincs, hogy a magyar állam fiai a paritás mértékében lássák el a haditengerészeti szolgálatot. De ugyanígy lesz ez tovább is a magyar iparnak melhözésével.

A cimér és zászlókérdés bizonyára függőben marad ezután is. Legalább a jelekből ítélve, erre lehet következtetni. A fiumei tengerészeti akadémiából számúzva marad a magyar nyelv, mert hát csak nem nevezhetjük a magyar nyelv tanításának azt, hogy azok tanítják erre, akik a szoroson vett magyarországból kerültek a tengerészeti akadémiába. Egész vívmányunk abban van, hogy a haditengerészet részére néhány torpedóhajót rendeltek a fiumei Danubius gyárban.

A magyarságnak a haditengerészetben való háttérbe szorítását az illetékes intéző körök azzal kijelentéssel szokták leleplezni, hogy a kiképzett magyar tisztok ott hagyják a haditengerészetet és különböző állásokat vál-

lálnak. Annyi igaz, hogy a tengerészeti akadémiába kevés magyar jelentkezik s hogy nálunk a társadalom sem tartja érdemesnek a haditengerészeti pályát arra, hogy tagjai részére ott gondoskodják kenyérről.

Hogy a magyar tisztok miért hagyják el a haditengerészetet, annak is könnyen megtaláljuk a magyarázatát. A magyar tiszt nem igen szeret kivetközni magyar mivoltjából és ennek az lesz a következménye, hogy kimondják róla az ismert igét: *rebellis magyar*. S ezzel aztán bizony nehezen halad előre a haditengerészeti pályán. Pedig a magyar tengerész katona éppen olyan jól látja el a teendőit, a mint bármelyik nemzetbeli. Csakhogy eddig mindig az volt a gyakorlat, hogy a flotta legénységét mindig a partvidék lakosságából szedték össze. S ha ez nem volt elegendő létszám a kielégítésre, csak akkor lehetett szó arról, hogy a haditengerészetbe magyar legénységet is sorozzanak.

A cimér és zászlókérdést sem szabad ismét elodáznia. A hadihajók lobogóján nemsokára lengnie kell a lobogónknak, vagy a magyar és osztrák tengeri lobogónak külön-külön. Hadihajóink a világ minden részébe el szoktak látogatni. Hadd lássák ott, hogy a monarchia haditengerészete nemcsak osztrák, hanem egyenlő arányban magyar is.

A magyar nemzet nem arra törekszik, hogy *közös* mivoltunk Ausztriával egyre erősödjék. Az önálló, független, maga lábán járó Magyarország ami ideálunk.

(f. o.)

— **A portoréi kikötő és Supilo.** Egy távirati jelentés alapján mi is megirtuk, hogy Supilo egy Zágrábban megtartott népgyűlésen a választópolgárok elé tálalta azt a magánbeszélgetést, melyet a képviselőház folyosóján Wekerle Sándor miniszterelnökkel folytatott s amely akörül forgott, hogy a magyar kormány Porto-Re vagy Buccari mellett a tengerpart egy alkalmas pontján helyet keres egy kikötő létesítése végett. Supilo ismert furfangjával természetesen úgy tüntette fel a miniszterelnök szavait, mint ha a magyar kormány Buccarit vagy Porto-Rét Fiumével akarná egyesíteni.

A „P. Ll.” munkatársa ebben a kérdésben beszélgetést folytatott Josipovich Géza horvát miniszterrel, aki a következőképpen nyilatkozott:

— A jelen esetben ismét furfangos Supilo képzelődésével állunk szemben. Még a vasutas pragmatika betérésztése előtt Wekerle Sándor miniszterelnök a Ház folyosóján beszélgetést folytatott Supilóval, akitől annak utjamódja felől kért tanácsot, miként lehetne Horvátország boldogulását eredményesebben előmozdítani. Ebben a tekintetben különben sem én sem társaim egy alkalmat sem mulasztottak el, csakhogy teljesíthessük a horvát képviselőknek jogos kívánságait. Ezen beszélgetés alkalmával Wekerle Sándor miniszterelnök *egy új kikötő építésének tervét* is érintette s ekkor arra az ismert körülményre célzott, hogy Fiume Magyarország tengeri forgalmának lebonyolítására márszüknek bizonyult. A közel jövőben ugyanis, ha az Adriai tengert magunknak biztosítani akarjuk, a pójai hadikikötő mellett Fiume körül még egy magyar hadikikötő építése is szükségessé válik. Hisz ugyanazok a stratégiai körülmények érinték meg a kiegyezésben említett likai vasut ügyét is. De a felállítandó önálló vámterület is arra kérészt benünk, hogy a horvát partokon terjeszkedjünk Arról azonban, hogy ebből a célból Portorét vagy Buccarit Fiuméba kebelezzék be, nem-

csak hogy nem volt, de nem is lehetett szó. Csak egy alkalmas helynek tulajdonjogi megszerzéséről volt szó. Erre utal Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek egy később ismertetett terve, amelyben egy kikötő céljaira hosszabb időre alkalmas területet akart kibérelni. Ezt a tervet, melyet én azzal a megokolással ejtettem el, hogy a bérlet miatt folytonos zavar állhatna elő a kikötőben, — legkönnyebben akként lehetne megvalósítani, ha a kérdéses területet az állam vagy egy részvénytársaság vásárolná meg.

Hogy akkor senki sem gondolt államjogi vagy adminisztratív birtokvételre, mutatja az a körülmény is, hogy ebben az esetben, mely egyenlő volna a kisajátítással, lépéseket kellett volna tenni a horvát tartománygyűlés beleegyezésének megnyerése végett. Tehát még mint kortesfogás is elítélendő, ha Supilo azt merészeli kijelenteni, hogy a szerb-horvát koalíció egy államjogi kisajátítást akadályozott meg. Erre a magyar kormány nem is gondolt, de nem is gondolhatott. De igenis a kormány el van határozva arra, hogy a beszélgetés folyamán is említett, és a horvát partvidék lakosságának annyira érdekében fekvő tervet alkalmas időben megvalósítsa.

Ebben a kérdésben *Wekerle* Sándor miniszterelnök is nyilatkozik, aki szintén a legkategorikusabb formában megcáfolja Supilo állításait. *Soha* szó sem volt Horvátország mai területének kevesítéséről, hanem egy nagy tengerészeti építkezéssel, mely horvát területen eszközöltetnék. Hát még ez se tetszenék Supilo urnak?

UJDONSÁGOK.

Farsangi naptár.

Február 1. Kiskereskedők alkalmazottainak bálja.

Február 1. A vasutasok országos szövetsége fiumei kerületének bálja a Corsia Deák-szállóban, a vasutas árvaház javára. Kezdeté este 9 órakor.

Február 2. Második álarcosbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 5. A 79. Jellacsics-ezred tisztikarának mulatsága a Európa-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.

Február 8. A „Falco” kerékpáregyesület nagy bálja a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órakor.

Február 8. Bál a Casino Patriotticóban.
Február 9. Harmadik álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 12. Az olasz jótékony egyesület bálja.
Február 16. Negyedik álarcos bál.

Február 19. Nagy „biancorosa” álarcos bál.
Február 22. Filharmonikusok jelmez bálja.

Február 23. Filharmonikusok nagy bálja.
Február 23. Nagy álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órakor.

Február 26. A Jellacsics ezred tisztikarának jelmezbálja az Európa-szálló nagytermében.

Február 29. Nagy bál a Casino Patriotticóban.

Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté délután 3 órakor.

Március 3. Utolsó álarcosbál a Comunale-színházban.

Személyi hír. *Frühhl* Ede zágrábi üzletvezető tegnap délután 1 órakor Fiuméba érkezett s még az est folyamán visszautazott Zágrábra.

A trieszti helytartó Fiumében. *Hohenlohe* Konrad herceg trieszti helytartó tegnap délelőtt 10 órakor visszaérkezett és ma reggel 5 órakor a *Billinsky* yachtal visszaindult Triesztbe.

A magyarság tömörülése. A magyarság tömörítése céljából megindult mozgalom mind inkább élénkebbé válik. Az első formális összejövetelt tegnap estére hirdették a Bonaviában. Este 8—9 óra között sokan gyűltek egybe, jöllehet a zápor ijesztette a hűvösebb vértieket az utrakeléstől. Az összejövetelen több jó eszmét vetettek fel, amelyeket majd tekintetbe kell venni az egyesület megalakításánál. Egyelőre csak azt határozták el a megjelentek, hogy a forgalomban levő gyűjtőlevele aláírói nevében az aláírottaknak *nyomatott meghívót* bocsájtanak ki, meghatározván újból a helyet és az időt, ahol már nagyobb értekezletet tartanak az ügy érdekében.

Vihar a tengermelléken. Három nap óta erős viharok dúlnak tengermellékünkön. Tegnap estéig erős szirokkó és esőzések voltak, azután vegyesen jelentkezett a bóra

meg a szirokkó. Az elmúlt éjjel azután újra változott az idő s ma egész nap erős bóra dühöngött, kisebb károkat okozva, sok helyütt lehetetlenné téve a kikötői munkát. A vitorlások nagy része kikötőnkbe menekült a nagy szélvihar elől. A partmenti gőzösök rendszeren közlekednek s nagyobb forgalmi akadályokról eddig nem kaptunk jelentést. A kedvezőtlen idő tartósan ígérkezik. Nagy szélvihar dúl Trieszt közelében s általában az egész Adrián. Egy „Irene” nevű olasz vitorlás nagy veszedelemben forgott. Az erős szél darabokra tépte a vitorlát s kétségbeesetten küzdött a hullámok ellen. Az Austro-Americana „Alice” gőzöse, amely Triesztből Newyorkba tart, mentette meg a pusztulástól.

Hangverseny. A fiumei hangverseny egyesület ma este 8 és fél órakor a Comunale színházban nagy orchesztrális hangversenyt rendez, a már ismertetett műsossal.

„Pozsonyi Hírlap”. Mire e sorokat írjuk, megjelent s talán már meg is szűnt a „Pozsonyi Hírlap”, amely Nyugatmagyarországon óhajta a világot meghódítani. Szerkesztője természetesen *Blum* (Bokor) Imre, akit Fiuméből is igen jól ismerünk. A lap különös emberszeretettel egyelőre hetenkint csak egyszer jelenik meg.

Természettudományi kör. A fiumei Természettudományi kör ma este 7 órakor tartja évi közgyűlését.

A városházáról. A városi képviselőtestület holnap délután 6 órakor *Vio* Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. A napirend a következő: A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. A dohánygyári munkásnők kérelme a városi színházban egy bál céljára való átengedése dolgában. Egy 106.000 koronás hitel kérdése a felső Belvedere szabályozására. Egy 146.000 koronás hitel megszavazása iskolaépítés céljára. Javaslat az új gimnázium építése tárgyában, ugyancsak a convictus és ösztöndíjalap szabályozása. Provizorikus szabályzat a mulatóhelyek zárása ügyében. A zárt ülésen több adminisztratív ügyet fognak elintézni. — A városi delegáció holnap délután tartja ülését s a rapresentanza tárgysorozatát fogja előzetesen megvitatni.

A horvát nyelv üldözése Dalmáciában. *Hocsevar* zárai pénzügyigazgató fejelemi eljárást indított több hivatalnok ellen, akik az érvényben levő rendeletek ellenére horvát nyelven terjesztettek hozzá jegyzőkönyveket és naplókat. Egyáltalában a horvát elem üldözése napról-napra fokozódik. A dalmát lapok erőteljes hangon tiltakoznak a horvát nyelvnek az osztrák kormány részéről történő üldözésére ellen.

Az irrendentisták monstre pöre. Roveretoból jelentik nekünk: Ma a Callianóban 1907. június 27-én volt tüntetéseket tárgyalták. A kihallgatott vádlottak azt vallják, hogy a tüntetések főleg *Meyer* tanár ellen irányultak. Elismerik, hogy záptojásokat, rothadt gyümölcsöt stb. dobáltak, kiáltásokat hallattak és botokkal fenyegettek, hangsúlyozták azonban, hogy a csendőrök azt mondták nekik: Kiabálhattok és lármázhattok, mert igazatok van, csak ne ragadtassátok el magatokat tettlegességekre. A San Sebastianba való utazás okául ama szándékukat hozzák fel, hogy *Meyer* tanárral akartak megismerkedni. Egyesek kijelentik, hogy *Meyer* tanárt rendre akarták utasítani. *Torelli* vádlott azt állítja, hogy abban a vasuti kocsiában, melyben *Meyer* tanár ült, vagy ezzel szomszédos kocsiában a vonatnak Callianóból való elutazása előtt revolverlövések történtek. Az ügyész és a védők között differenciák támadnak. Előbbi tiltakozik az ellen, hogy egyes vádlottakat más vádlottaknak kedvező tanuk gyanánt hallgathasson ki a bíróság. Az elnök rendreutasítja a védőket és az ügyészt. *Kechleiter* tanu ellen hamis vallomás miatt a büntető eljárást fogják megindítani. Ma sem volt a városban tüntetés a lakosság nyugodtan viselkedik.

A kikötőből. Érkezett 30-án: *Cesare* vitorlászajó 430 tonna lávakövel. Indult: *Szűpary* Marseilleba.

Aranyifjúság. A 38. számú vasuti raktárban kedden délután nagy lopásnak jöttek a nyomára. Különböző értékes fehérnemű

és egyéb árut emeltek el a tolvajok. Még meg sem tették a jelentést a rendőrségnek, mikor az egyik tettest a Scoglietto közelében egy rendőr fölöncsipte. *Dona* Józsefnek kivják 11 éves rovigói illetőségű, aki megnevezte a többi tettest is. Ennek alapján letartóztatták *Kovácsics* György 14 éves spalatói illetőségű, *Vertovsek* Antal 13 éves feistritzi illetőségű, *Simich* Mario 13 éves fiumei illetőségű, *Sabec* Ferenc 13 éves szentpéterei illetőségű és *Lukanovich* Albin 13 éves sangiongioi illetőségű suhancokat. A kis gonosztevőket átadják az ügyészségnek.

A kivándorlás apadás. Newyorkból jelentik, hogy ami az utolsó hat esztendőben nem fordult elő egyszer sem, megeseit a múlt héten. Mindössze háromszázhatvenen érkeztek Magyarországból a newyorki kikötőbe és ezen a héten még kisebb lesz a magyarországi bevándorlók száma. Ez a jelenség öröndetes bizonyítéka a kivándorlási láz megszűnésének.

A fiumei forgalom olcsóbbá tétele. *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter már kidolgoztatta a boszniai és fiumei forgalom olcsóbbátétele szempontjából olyannyira fontos vukovar—samaci hajózási csatorna tervét. A csatorna a Dunát köti össze a Szávával. E csatorna dolgában ugyan régebben is történtek tanulmányozások, de azokat időközben abban hagyták. A miniszter most ismét részletes tanulmányokat, felvételeket eszközöltetett és terveket dolgoztatott ki és a tanulmányt az összes tervekkel külön munkába foglalva közre fogja adni, úgy miként a Duna-Tisza csatornánál is történt, hogy szakembereinknek módjukban álljon arra véleményt nyilvánítni.

Az abbaziai villamosvasut. Az abbaziai villamosvasut próbajáratát tegnap tartották meg s ez alkalommal a kocsi meglették az utat Abbazia és Lovrana között. A kocsit indításnál ott voltak a hatóságok vezetői és az abbaziai fürdőintézettség igazgatósága. A próbajárat jól sikerült. A villamosvasutat három nap múlva adják át a forgalomnak. A villamosvasutat podgyász szállítására is berendezték. A villamosvasut igazgatósága úgy tervezi, hogy már a jövő esztendőben kiépíti vonalát Fiuméig.

Milyen idő lesz? *Meteor* írja: Február csomópontjai közül legerősebb hatásuk az 1., 4., 10., 15. és 28-ikiek. Az első csapadékos, a hollyokról következtetve nagymértű hóeséssel, a 4. enyhültebb jellegű, a 10-ik ismét mérsékelt hideg, míg a 15-iki száraz hideg, mely egyszersmint e hónap leghidegebb jellegű csomópontja. Ezt követőleg változó, inkább enyhült idő. A 28-iki szeles, esetleg viharos vagy csapadékos jelleggel.

Uj vasuti kocsi. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter a magyar államvasut előterjesztésére megengedte, hogy a hazai vagonépítő gyárhozól ötven millió korona értékű személy-, teher- és podász-kocsikat szerezzen be. A megrendelés a kartellhez tartozó gyárak között következőképpen oszlik meg: A *Ganz*-gyár 306 személy-, 65 kalauz- és 1220 teherkocsit, a *Schlick*-gyár 118 személy-, 534 teherkocsit, a *Danubius*-gyár 75 személy- 285 teherkocsit, a *Weitzer*-féle vagongyár 175 személy-, 30 kalauz- és 616 teherkocsit s a *győri* vagongyár 186 személy-, 20 kalauz- és 825 teherkocsit készít. Az összes kocsi 1909 évi december 31-ig szállítandók.

Uj zeneművek. *Ságodi* Otmár volt Nemzeti zenedai tanár, most első ízben mutatkozik be 5 gyönyörű műdal compositióival. Fényes bizonyítást adva arról, hogy elsőrendű zenei talentummal van dolgunk akiben sok a talentum és a finom zenei ízlés. Ezeket a kiváló kvalitásokat dicséretre méltóan tudta érvényre juttatni. „Imádság”, „Őszi hangulat”, „Gyermekek”, „Erdőben”, „Őszi rap” című műdal szerzeményeiben, amelyek a Magyar Zeneműkiadó-társaság kiadásában és 1 koronáért kaphatók minden könyvkereskedésben és zenemű üzletben. Ugyancsak most jelent meg a M. Z. K. T. kiadásában *Werner* Jenő két magyar nője. Egy-egy tüzet, mely két nőt tartalmaz 1-50 kor. kerül.

Vasutasok bálja. A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete a jóléti intézmények megalakulása után most megkezd

társadalmi működését is. A nagy testület a farsang alatt, február 1-én nagy bált rendez a Corsia Deák szálló nagytermében, amely bizonyosan a farsang egyik legsikerültebb bálja lesz. Fodor Ármán, a kertület elnöke élénk társaséletet kíván teremteni a vasutasok között. Ezért a tavasszal nagy hangversenyt is fog rendezni elsőrangú fővárosi művészek közreműködésével. A vasutas bál iránt már most is nagy az érdeklődés s bizonyos, hogy olyan vig mulatság, aminőnek ez ígérkezik, aligha lesz a farsang alatt. A mulatság jövedelme a vasutas árvaház céljaira fog szolgálni.

A gimnazisták mulatsága. A fiumei állami főgimnázium felsőbb osztályu tanulói, mint már jelentettük, február 25-én a Corsia Deák-szálló nagytermében hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendeznek. A meghívókat a mulatságra most küldik szét.

A gyorsírást elsajátítani óhajtok figyelmébe! A Fiumei Magyar Gyorsírókör kebelében alakult gyorsíró-tanfolyamon a tanítás már megkezdődött és még rövid ideig vétehetnek fel jelenkezők. Tehát, akik a gyorsírást megtanulni óhajtják, azok jelentkezzenek a tanfolyam vezetőségénél minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében (a városi takarékpénztár épületében Caffè Grande mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben.

Nagy elite álarcosbál. A Corsia Deák-szálló tulajdonosa kedden, február 11-én szállodája összes földszinti termeiben egy a a fiumei legelőkelőbb közönségnek szánt elite-álarcosbált rendez, mely az idei farsangnak egyik kimagasló eseménye lesz. A jegyek ára úgy van megállapítva, hogy az estély csak a legjobb közönségnek legyen hozzáférhető. Családjegy 12 korona, személyjegy 5 korona.

Porcellán — üveg. Hüttl Tivadar, Budapest, V., Dorottya-utca 14., cs. és kir. udv. szállító, porcellángyáros legújabb képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi. Bel- és külföldi porcellán, üveg és angol fayenceok. Legnagyobb választék étkező-, kávé-, teás- és mosdókészletekben, valamint használati és dísz tárgyakban. Teljes kelengyék. Saját porcellángyár Budapesten. Olcsó árak.

Mozgófényképek. Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: A gyöngyhalsz. — Részlet a „Trobadur” operából gramofon és zenekari kísérettel. — A kis hősnő. — Madame Sans-Gène.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk telefonszáma (ugyinteruban, mint helyi beszélgetésekre) 229 Nyomdánk telefonszáma (közvetlenül lapzárta előtt felmerülő sürgős tudósítások számára) 920.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

A hadügyi albizottság ülése.

Egy színész halála.

Titokzatos halál.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 30. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl.

Az elnök melegen elparentálja Betegh Imrét, a minap elhunyt képviselőt. Indítványára a ház elhatározza, hogy jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét elhunyt fölé.

Ezután áttérnek a napirendre s az erdélyi birtoktagosításról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Sümei Vilmos nem tartja a javaslatot valami helyesnek, de azért miután néhány üdvös dolog is tartalmaz, elfogadja.

Zakariás János részletesen bírálja a törvényjavaslatot.

Ezután Mezössy Béla államtitkár és Günther Antal igazságügyminiszter beszélnek, mire a Ház a javaslatot általánosságban elfogadja.

A hadügyi albizottság ülése.

BÉCS, jan. 30. A hadügyi albizottság folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását. Miklós Ödön a tisztek fizetésrendezésére vonatkozólag kijelenti, hogy nem zárkózik el annak majdan való megszavazásától, csak hogy a kormánynak jó előre kell erre az előkészületeket megtenni. A költségvetést elfogadja. Utána Sági Gyula beszélt és több módosítást ajánlott.

Egy színész halála.

BUDAPEST, jan. 30. Bényei István, az országos színészegyesület volt igazgatója, kiváló színész, ma a Margit-kórházban meghalt.

Titokzatos halál.

MAKÓ, jan. 30. Haune János földmérnököt ma reggel ágyában halva találták. A vizsgálatot megindították.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelasító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelasító üzletben. — A m. kir. dohánygyárgyűjtésében, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo líkörüzetében, Deak Corso. — Trbojević G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

Feladás szerkesztő: Korcsmaros Nandor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Egy csinosan butorozott szoba

kiadó Via Pomerio 18. sz. III. emelet, tengeri kilátással.

A

„De la Ville“

kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEO

az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. em. (Rinaldi-ház) naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6.

Minden műtét fájdalom nélkül személyesen végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellánplombiroz. s. Aranykoronák; szájpádlas nélküli arany fogsz. k; porcellán és arany fogsz. (legújabb). Kaucsu. és smaltol-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jentény mérséklesben részestülnek.

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar ételeket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedüli, jó hírű

MAGYAR VENDÉGLŐ

magyar otthon

„Riva Szápary”, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásv. ivyek, toalettcikkek és szépitőszerek, b. stb.

A hölgyközönséghez!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a Via Andrassy 30. sz. alatt levő Bagári és Lukács-féle női szabó üzletet átvettem. Minden igénynek megfelelő angol valamint francia női ruhát jól, gyorsan és a legszolidabb árak mellett készítek.

Kegyes pártfogást kérve divattermem iránt maradok

mély tisztelettel VERMES E.

Első fiumei magyar úri és női borbély és fodrász terem az Adria palotában.

különbejárati női fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos festülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhoz járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 kor.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár hel- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria 1. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat. Mérsékelt árak. Kifogástalan szabás.

Magyar mészáros! **Vásárcsarnok 24-26 sz.!**

Bátorkodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a fiumei központi vásárcsarnokban (első csarnok 24-26 sz.)

magyar mészárszéket

nyitottam.

Marha- borju- és sertéshúst és mindenféle hús-
neműt kifogástalan minőségben és mindenkor
friss állapotban árusítok.

A mélyen tisztelt háziasszonyok és a vendéglősi kar szives pártfogását kéri

tisztelettel
REICH VILMOS.

Pontos kiszolgálás! **Jutányos árak!**

Vendéglősöknek árkedvezmény!
Házhoz szállítás kívánatra!

Vas- és érczárú-üzlet
Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek,
kályhavédők, széntartók
stb. nagy raktára.

Különlegességek
konyhaedényekben.

CRNKOVIC
szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart
mentén, a mólótól 2 pecczynire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcso árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: **CRNKOVIC JÓZSEF.**

Huzás már 1908. február 5-én.

Évente 3 huzás 600.000, 300.000 stb. koronás főnyereményekkel.

Rendkívüli ajánlat!
300.000 kor. nyerhető a február hó 5-i huzáson a „Hazai“-sorsjegyekkel, melyeket a **Fiumei Kereskedelmi Bank** Részvénytársaság Sorsjegyzosztálya csak rövid ideig **25 havi 5 koronás** darabonkénti kivételes olcsó árban hoz forgalomba. Ebben az esztendőben e sorsjegyeknek június és október 5-én van újabb huzásuk **300.000 és 600.000 korona főnyereményekkel.**

A mostani árfolyam 39 koronával alacsonyabb a kibocsátási árfolyamnál, körülbelül 70 koronával olcsóbb az eddig elért legnagyobb árfolyamnál, tehát árfolyamemelkedésre alapos kilátás van. A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 100 koronától 125 koronáig emelkedik. Ha valamely sorsjegyet törlesztésre huznak ki, akkor a tulajdonos egy nyereményjegyet kap, mely ma 40 koronát ér. Ezzel a nyereményjeggyel a tulajdonos az összes huzásokon részt vesz.

Minden sorsjegynek föltétlenül nyernie kell!
Egy és ugyanazon sorsjeggyel többször is nyerhető főnyeremény.

Az első részlet, (azaz darabonként 5 K) befizetése után azonnal kiadjuk a részletokmányt, melyben meg van nevezve: mily számokkal vesz a tulajdonos részt a folyó évi február hó 5-én és később megtartandó összes huzásokon.

Aki legalább két sorsjegyet rendel, abban a nagy kedvezményben részesül, hogy 25 részlet helyett csak 24 hónapon át kell törlesztenie, m helyt tehát 2 részletet befizet, mi rögtön 3 részletről adunk nyugtát.

Minden sorsjeggyugyban bárkinek ingyen szolgál felvilágosítással, tanácsal, utbaigazítással és huzásokat mindenkor utána néz a **Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.** Sorsjegyzosztálya.

Legjobb tákebefektetés. Legjobb takarekossági alkalom.

Egy sorsjegynek sincsenek oly esélyei az áremelkedésre, mint ennek a sorsjeggynek.

Egy sorsjegyet sem mulja felül ennek a sorsjeggynek játéktevezetét!

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Köbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-ter 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-ter 6.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mernöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶

Via Adamich 1. sz.

Via Adamich 1. sz.

Villanyos világítási, villámhárító, telefon és villanyos-csengő berendezések.

Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram“ villanykörték 70% árammegtakarítással.

Cinematograf „EDISON“

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárak. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

A
„Pannonia“
kávéházban

ma és minden este

MANCSU PALI

verscezi cigány zenekara

hangversenyez.

ADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

**Uj műfestészeti-,
vegytisztító- és mosó-intézet.**
Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Micolini és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztűt, függönyöket és szőnyeget, valamint butorszövetek, pipereket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási czéből mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges
A n. é. közönség pártfogását kéri

Brott Lajos műfestő.

Tanuló leány,
ki a magyar és német nyelvet bírja, azonnal felvétetik a Bagári és Lukács-féle női szabó üzletben Via Andrassy 30.

Üveg- és porcellán-
raktáramat szép és
mesés olcsóságú tárgyakkal szereltem fel.

KORNICZAI G.
Via Governo 22. (Corso.)

Dr. PACHANY A.
FOGORVOS FIUMEBAN

működik minden hétfőn, szerdán és esütőrtökön d. u. 3—5
„VILLA FELICE“ ABBAZIÁBAN.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME